

Forslag

til

Lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

Fremsat den 28. november 1961 af *landbrugsministeren*.

§ 1. Til de i statshusmandsloven omhandlede formål kan der af jordfondens midler i finansåret 1962-63 anvendes

- a) 6 mill. kr. til erhvervelse af jord til udstykning af selvstændige brug og tillægsparceller, til udførelse af fornødne grundforbedringsarbejder på de indkøbte arealer, til anlæg af de for udstykning af arealerne nødvendige veje samt el- og vandforsyningsanlæg og til beplantning af de til landbrug uegnede arealer i henhold til nævnte lovs §§ 9 og 50,
- b) 1 mill. kr. til erhvervelse af jord til oprettelse af havelodskolonier i henhold til lovens § 7,
- c) 3,5 mill. kr. til lån til opførelse eller overtagelse af bygninger, el-installation og etablering i henhold til lovens §§ 17, 18, 19 og 20 samt
- d) 0,4 mill. kr. til tillægslån og etableringslån i henhold til lovens §§ 55 og 56.

Stk. 2. Til nævnte lovs formål kan der af statskassen i finansåret 1962-63 anvendes

- a) 8 mill. kr. til lån til jordkøb, opførelse eller overtagelse af bygninger, el-installation og etablering samt el- og vandforsyningsanlæg i henhold til lovens § 30, jfr. §§ 31, 33 og 50,
- b) 5 mill. kr. til lån til erhvervelse af tillægsgjord, opførelse af bygninger og etablering i henhold til lovens § 30, jfr. § 34,
- c) 2 mill. kr. til tillægslån og etableringslån i henhold til lovens §§ 55 og 56,
- d) 0,5 mill. kr. til lån i henhold til lovens § 59,

- e) 0,4 mill. kr. til lån i henhold til lovens §§ 60 og 61,
- f) 0,3 mill. kr. til anlæg af adgangsveje, fortrinsvis i særlig tyndt befolkede egne, i henhold til lovens § 45, sidste punktum, samt
- g) 25 000 kr. i tilskud efter lovens § 63.

§ 2. Lån til nedennævnte formål må ikke overstige følgende beløb:

- a) til jordkøb til nye selvstændige landbrug 25 000 kr., undtagelsesvis dog 30 000 kr.,
- b) til jordkøb til nye selvstændige gartnerier og havebrug 12 000 kr., undtagelsesvis dog 20 000 kr.,
- c) til opførelse af bygninger til nye selvstændige landbrug 75 000 kr., til større landbrug dog undtagelsesvis 85 000 kr.,
- d) til opførelse af bygninger, bortset fra drivhuse, til nye selvstændige gartnerier og havebrug 70 000 kr. med fradrag af lån ydet efter litra h,
- e) til overtagelse, til- og ombygning af bygninger på stamparceller 85 000 kr.,
- f) til el-installation 2 500 kr.,
- g) til etablering 7 700 kr., dog med tillæg af indtil 300 kr., for så vidt der i forbindelse med brugets oprettelse gennemføres en hensigtsmæssig læplantning,
- h) til opførelse af drivhuse 35 000 kr.,
- i) tillægslån i henhold til statshusmandslovens § 55 40 000 kr. med fradrag af tidligere modtagne lån, herunder til opførelse af drivhuse højst 35 000 kr. med fradrag af tidligere hertil ydede lån,

Landbrugsmin. j. nr. ny j. l. 249⁸⁶-1961.

27 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

- j) gartnerilån i henhold til lovens § 60 12 000 kr., i særlige tilfælde dog 18 000 kr., samt
- k) frugtavlslån i henhold til lovens § 61, stk. 1, 10 000 kr. og i henhold til samme paragrafs stk. 2 7 500 kr.

Stk. 2. De i stk. 1, litra c, d og e, omhandlede lånebeløb kan forhøjes med indtil 8 000 kr. til dækning af udgifter til supplerende tekniske installationer, såsom trykvandsforsyning, vandkloset, bad og evt. centralvarme, såfremt disse etableres i forbindelse med bygningernes opførelse.

Stk. 3. Tilskud til oprettelse af have- og lodskolonier efter nævnte lovs § 63 må ikke overstige 10 kr. pr. 100 m² årlig.

§ 3. Lån i henhold til denne lov forrentes med 2¹/₄ pct. halvårlig fra lånets anvisning. Renter og afdrag erlægges med faste halvårsydelse, dog med de ændringer, som følger af renters omregning i henhold til statshusmandslovens § 51.

Stk. 2. Af lånebeløb efter § 2, stk. 1, litra a-d og f-h, til oprettelse af et nyt selvstændigt brug er dog ¹/₅ rente- og afdragsfri.

Stk. 3. Af lånebeløb efter § 2, stk. 1, litra e-h, til overtagelse af en stamparcel kan rente- og afdragsfrihed indrømmes for et efter forholdene lavere ansat beløb.

Stk. 4. Til og med den halvårstermin, der følger nærmest efter, at lånets rente- og afdragspligtige beløb er anvist fuldt ud, betales kun rente.

Stk. 5. Når lånenes rente- og afdragspligtige del er indfriet, dog tidligst 60 år efter brugets oprettelse, afskrives på debitorens begæring lånebeløb, som henstår rente- og afdragsfri.

§ 4. Lån i henhold til § 2, stk. 1, litra a-g, og stk. 2, til oprettelse af et nyt selvstændigt brug eller overtagelse af en stamparcel ydes som et samlet lån, der sikres ved 1. prioritets pant i ejendommen efter eventuel jordrente. Lånet afvikles ved halvårsydelse på 2,42 pct. af lånets oprindelige rente- og afdragspligtige beløb og henstår i øvrigt uanset ejerskifte i 60 år fra lånets anvisning uopsigeligt fra debitorens side. Pantebrevet står tilbage for kredit- og hypotekforeningslån samt for sparekasselån, ydet alene mod pant i ejendommen, for så vidt samtlige i

henhold til statshusmandsloven indestående statsmidler er pantsikret inden for 120 pct. af pantets ejendomsværdi.

Stk. 2. Lån i henhold til statshusmandslovens §§ 20, 34, 55 og 56, jfr. § 19, bortset fra lån til opførelse af drivhuse, sikres som et samlet lån, der forrentes og afdrages med faste halvårslige ydelser på 2,7 pct. af lånets oprindelige hovedstol. I særlige tilfælde kan lånets afdragstid afkortes ved, at halvårsydelsen forhøjes, enten for lånets samlede løbetid eller for et i hvert enkelt tilfælde fastsat antal halvårsterminer, dog ikke ud over 4 pct. af den oprindelige hovedstol. Ydes alene lån til el-installation, fastsættes halvårsydelse til sidstnævnte størrelse. Når lån af betydelig størrelse ydes i anledning af omfattende udvidelse af jordtilliggendet og bygningerne til en ejendom, der herved væsentligt ændrer karakter og opnår en for en families beskæftigelse og underhold passende størrelse, jfr. statshusmandslovens § 12, stk. 1, kan landbrugsministeren undtagelsesvis efter indstilling af jordlovsudvalget tillade, at lånet forrentes og afvikles efter reglerne i § 3, stk. 3, og nærværende paragrafs stk. 1. Indestår i ejendommen ældre lån efter statshusmandsloven eller de i dennes § 57, stk. 2-3, omhandlede tidligere jordlove, kan ydelse af ny lån betinges af, at de ældre lån med påløbet tilsvarende rente efter betaling, jfr. statshusmandslovens § 43, stk. 1, konverteres og forenes med det ny lån efter reglerne i statshusmandslovens § 43, stk. 7.

Stk. 3. For lån, som ydes til opførelse af bygninger i andre materialer end almindeligt murværk, kan landbrugsministeren fastsætte afdragstillæg til de i stk. 1 og 2 nævnte halvårsydelse.

Stk. 4. Lån til opførelse af drivhuse i henhold til § 2, stk. 1, litra h og i, samt lån i henhold til nævnte paragrafs stk. 1, litra j og k, ydes som særskilt lån. De af litra h, i og j omfattede lån er afdragsfri i 2 år, hvorefter halvårsydelse udgør 4,7 pct. af lånets oprindelige rente- og afdragspligtige beløb, medens et af litra k omfattet lån er afdragsfrit i indtil 10 år, hvorefter halvårsydelse udgør 6,3 pct. af lånets oprindelige hovedstol.

Stk. 5. Af lån i henhold til statshusmandslovens § 50, stk. 2-3, og § 59 udgør halvårsydelse henholdsvis 3³/₄ pct. og 2³/₄ pct. af lånets oprindelige hovedstol.

Stk. 6. Landbrugsministeren fastsætter efter forhandling med finansministeren nærmere regler om lånenes udbetaling.

§ 5. Til nedbringelse af renteudgifterne ved et nyt selvstændigt brug eller en overtagen stamparcel nedsættes halvårsydelsen af lån i henhold til § 4, stk. 1, jfr. § 3, samt evt. jordrente, i hvert af de første fire halvår efter oprettelsen med 37,5 pct. og i hvert af de følgende 6 halvår med 15 pct.

§ 6. Landbrugsministeren kan bemyndige statens jordlovsudvalg til efter nærmere fastsatte retningslinjer at nedsætte eller fratage et til et ældre statslån knyttet til svar for renteefterbetaling, når lånet konverteres i henhold til § 43, stk. 7, eller § 57, stk. 2, i statshusmandsloven.

§ 7. Denne lov, som ikke gælder for Færøerne og Grønland, træder i kraft den 1. april 1962. Samtidig ophæves lov nr. 65 af 25. marts 1961 om udlån til statshusmandsbrug m. m.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse i finansåret 1963-64, medmindre andet fastsættes ved ny udlånslov, jfr. statshusmandslovens § 17, stk. 1.

Stk. 3. Såfremt der i et finansår ikke bliver anvendelse for det fulde beløb, som er bevilget af statskassen eller jordfondens midler til et af de foran omhandlede formål, kan det overskydende beløb med landbrugsministerens samtykke efter forhandling med finansministeren anvendes i det følgende finansår eller i samme finansår til andet formål, der gennemføres ved udlån fra samme långiver i henhold til statshusmandsloven.

Bemærkninger til lovforslaget.

I overensstemmelse med reglerne i § 17, stk. 1, i statshusmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 224 af 25. maj 1960) søges ved nærværende forslag de fornødne midler til gennemførelse af statshusmandsloven stillet til rådighed for finansåret 1962/63.

De i § 1, stk. 1, omhandlede rådighedsbeløb af jordfonden foreslås fastsat til samme beløb som i udlånsloven for finansåret 1961/62.

De i § 1, stk. 2, omhandlede rådighedsbeløb af statskassen foreslås i overensstemmelse med en af statens jordlovsudvalg afgiven indstilling fastsat således:

til lån til jordkøb, opførelse eller overtagelse af bygninger, el-installation og etablering m. m. i henhold til statshusmandslovens § 30, jfr. §§ 31, 33 og 50 8 mill. kr.,
(d.v.s. en nedsættelse på 7 mill. kr. i forhold til den gældende udlånslov)

til lån til erhvervelse af tillægsjord, opførelse af bygninger og etablering i henhold til statshusmandslovens § 30, jfr. § 34 5 mill. kr.,
(d.v.s. en forhøjelse på 2 mill. kr. i forhold til den gældende udlånslov)

til tillægslån og etableringslån i henhold til statshusmandslovens §§ 55 og 56 2 mill. kr.,

(d.v.s. en forhøjelse på 1 mill. kr. i forhold til den gældende udlånslov)

til lån i henhold til statshusmandslovens § 59 (uændret) 0,5 mill. kr.,

til lån i henhold til statshusmandslovens §§ 60 og 61 (uændret) 0,4 mill. kr.,

til anlæg af adgangsveje i henhold til statshusmandslovens § 45, sidste punktum (uændret) 0,3 mill. kr.,

til tilskud i henhold til statshusmandslovens § 63 (uændret) 25 000 kr.

Forslagene indebærer således en nedsættelse på 4 mill. kr. i forhold til udlånsloven for finansåret 1961/62. Baggrunden for forslagene er, at der forudses en væsentlig nedgang i antallet af nyoprettede brug på privat indkøbt jord. På den anden side regnes der med en øget udlånsvirksomhed til supplerung af mindre brug.

Under hensyn til jordpriserens fortsatte stigning foreslås i § 2, stk. 1 a og b i overensstemmelse med en af statens jordlovsudvalg afgiven indstilling maksimumsbeløbene for lån til jordkøb fastsat således:

til nye selvstændige landbrug 25 000 kr.,

til nye selvstændige landbrug, undtagelsesvis 30 000 kr.,

til nye selvstændige gartnerier og havebrug 12 000 kr.,

til nye selvstændige gartnerier og havebrug, undtagelsesvis 20 000 kr.

Efter en af Det statistiske departement foretagne beregning af omkostningerne ved opførelse af bygninger til et husmandsbrug har der i tiden fra 15. august 1960 til 15. august 1961 været en stigning på 12,7 pct. i byggeomkostningerne.

Trods de i tidligere år gennemførte forhøjelser af lånesatserne lægger husmandsbrugsbyggeriet vedvarende beslag på en ikke ubetydelig del af ansøgerens egenkapital.

Under hensyn hertil foreslås i § 2, stk. 1, i øvrigt i overensstemmelse med en af statens jordlovsudvalg afgiven indstilling, at der fastsættes følgende ændrede maksimumsbeløb: for lån til opførelse af bygninger til nye selvstændige landbrug 75 000 kr., til større landbrug dog undtagelsesvis 85 000 kr., til opførelse af bygninger til gartnerier 70 000 kr., til opførelse af drivhuse 35 000 kr., og til overtagelse, til- og ombygning af bygninger på stamparceller 85 000 kr.

Der er hidtil fastsat et størstebeløb for opførelse af bygninger til mindre landbrug, et størstebeløb for større landbrug og et størstebeløb for større landbrug i undtagelsestilfælde. Da denne opdelingsmåde skønnes mindre hensigtsmæssig som følge af

udviklingen henimod større brugsenheder og dermed større bygninger, foreslås, at der alene fastsættes et størstebeløb for landbrug i almindelighed og et størstebeløb for større landbrug i undtagelsestilfælde.

Endvidere foreslås i § 2, stk. 2, efter indstilling af statens jordlovsudvalg størstebeløbet for lån til supplerende tekniske installationer forhøjet med 1 000 kr. til 8 000 kr.

Forslagets øvrige bestemmelser svarer til bestemmelserne i den gældende udlånslov.

Landbrugsministeriet har i cirkulære af 3. oktober 1961 fastsat de nærmere vilkår med hensyn til ydelsen af de i § 2, stk. 1, litra g, i den gældende udlånslov hjemlede udlånsbeløb til gennemførelse af læplantning ved statshusmandsbrug og har i forbindelse hermed fastsat nærmere bestemmelser med hensyn til læplantningsarbejdernes iværksættelse og lånebeløbets udbetaling.

Lovforslagets § 6 fornyer den i den gældende udlånslovs § 6 indeholdte bemyndigelse for landbrugsministeren. I henhold til denne bemyndigelse har landbrugsministeriet ved cirkulære af 15. maj 1961 efter forhandling med finansministeriet fastsat retningslinjerne for beregning af renteefterbetalingskravet bl. a. i tilfælde af lånekonvertering.